

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2023/2024

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Psychologia(w tym: ogólna, prenatalna i prokreacyjna, komunikowanie interpersonalne)
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Psychology (including: general, prenatal and procreative, interpersonal communication)
Kierunek studiów	Położnictwo
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o zdrowiu, nauki medyczne
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu	dr hab. Elżbieta Rydz, prof. KUL
------------------------	----------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	35	I	3
ćwiczenia	40	I	
samokształcenie	30	I	

Wymagania wstępne	Brak wymagań wstępnych
-------------------	------------------------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

<p>C1 - przekazanie wiedzy dotyczącej rozwoju, zachowań oraz wybranych trudności w funkcjonowaniu człowieka;</p> <p>C2 - zapoznanie z podstawową wiedzą dotyczącą funkcjonowania psychicznego człowieka (w tym procesami poznawczymi, emocjonalnymi, motywacyjnymi, osobowościowymi, problematyką stresu, wypalenia zawodowego i sposobami radzenia sobie z nimi);</p> <p>C3 - przekazanie wiedzy z zakresu komunikacji z pacjentką i jej rodziną, występujących trudności. Trening podstawowych umiejętności interpersonalnych</p>

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA absolwent zna i rozumie:		
W_01	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;	B.W1.
W_02	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;	B.W2.
W_03	etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości;	B.W3.
W_04	pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe;	B.W4.

W_05	podstawowe zagadnienia z zakresu psychologii prenatalnej i prokreacyjnej;	B.W5.
W_06	etapy rozwoju dziecka od poczęcia do narodzin, czynniki psychospołeczne warunkujące jego rozwój w okresie prenatalnym i czynniki sprzyjające tworzeniu się więzi rodziców z dzieckiem poczętym;	B.W6.
W_07	psychospołeczne aspekty kolejnych okresów w życiu kobiety od pokwitania do senium;	B.W7.
W_08	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;	B.W8.
W_09	specyficzne problemy występujące w poszczególnych okresach życia kobiety (okres dojrzewania, okołoporodowy, klimakterium), szczególnie wynikające z barier w komunikowaniu się;	B.W9.
W_10	techniki redukowania lęku, metody relaksacji i mechanizmy powstawania, działania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;	B.W10.
UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:		
U_01	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;	B.U1.
U_02	oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	B.U2.
U_03	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz informować o elementarnych formach pomocy psychologicznej;	B.U3.
U_04	rozpoznawać problemy psychospołeczne macierzyństwa małych i kobiet w późnym wieku oraz wskazywać rolę wychowania seksualnego w życiu człowieka;	B.U4.
U_05	rozpoznawać problemy psychologiczne związane z prokreacją (zaburzenia płodności, aborcja, poronienie, utrata dziecka w okresie okołoporodowym) i udzielać wsparcia psychicznego;	B.U5.
U_06	rozpoznawać problemy psychologiczne i zaburzenia psychiczne występujące u kobiet w okresie ciąży, porodu i porodu oraz w okresie klimakterium;	B.U6.
U_07	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się oraz wykazywać umiejętność aktywnego słuchania;	B.U7.
U_08	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece położniczej;	B.U8.
U_09	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne;	B.U9.
U_10	stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;	B.U10.

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Treści realizowane w ramach wykładu

1. Psychologia prokreacji w tym jej wymiary (biologiczny, społeczny, psychologiczny). Zdolności prokreacyjne (ich nabywanie, realizowanie i tracenie).
2. Komunikacja z pacjentką i jej rodziną, style komunikowania się, rola komunikacji werbalnej, niewerbalnej.
3. Podstawowe trudności, błędy i bariery w procesie komunikacji położna a pacjentka i jej rodzina.
4. Wpływ stresu na zdrowie. Podstawowe stresory, typy reakcji stresowych i radzenie sobie ze stresem.
5. Wybrane zaburzenia osobowości. Praca z pacjentką z osobowością nieprawidłową. Mechanizmy obronne jako sposób radzenia sobie ze stresem.
6. Specyfika funkcjonowania kobiet w różnych okresach rozwojowych. Proces stawania się matką. Potrzeby kobiet w okresie ciąży.
7. Psychologia prenatalna w tym specyfika rozwoju dziecka od poczęcia do narodzin. Psychologiczne aspekty ciąży, porodu oraz połogu.
8. Specyfika wybranych zaburzeń poporodowych oraz form wsparcia. Rola mężczyzn.
9. Macierzyństwo utracone, walczące, przerwane, przyjęte, nieheteronormatywne.
10. Problemy nastoletniego macierzyństwa. Formy wsparcia nieletnich rodziców. Edukacja seksualna.
11. Późne macierzyństwo i jego specyfika oraz formy pomocy.
12. Psychospołeczne aspekty pokwitania, menstruacji, menopauzy oraz senium.
13. Zespół wypalenia zawodowego (przyczyny, objawy, skutki, profilaktyka).

Treści omawiane w ramach ćwiczeń:

1. Psychologia prokreacji. Biologiczny, społeczny, psychologiczny wymiar prokreacji.
2. Problemy związane z planowaniem rodziny i formy wsparcia.
3. Proces stawania się matką. Funkcjonowanie kobiet w różnych okresach rozwojowych. Rola wspierająca położonej w opiece nad kobietą w ciąży.
4. Rola czynników psychospołecznych warunkujących rozwój płodu w okresie prenatalnym. Budowanie więzi z dzieckiem w okresie ciąży przez matki i ojców.
5. Charakterystyka wybranych zaburzeń poporodowych oraz form wsparcia. Rola mężczyzn.
6. Wybrane zaburzenia osobowości. Praca z pacjentem z osobowością nieprawidłową. Mechanizmy obronne jako sposób radzenia sobie ze stresem.
7. Macierzyństwo utracone, walczące, przerwane, przyjęte, nieheteronormatywne.
8. Problemy nastoletniego i późnego macierzyństwa.
9. Psychospołeczne aspekty pokwitania, menstruacji, menopauzy oraz senium.
10. Sposoby komunikacji z kobietą w ciąży, rodzącą, z problemami prokreacyjnymi. Podstawowe problemy i błędy w procesie komunikacji.
11. Stres a zdrowie. Stresory, typy reakcji stresowych, wpływ stresu na funkcjonowanie organizmu. Sposoby radzenia sobie ze stresem.
12. Przyczyny i skutki zespołu wypalenia zawodowego. Profilaktyka wypalenia zawodowego.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01- W_10	wykład konwencjonalny, wykład problemowy	egzamin	oceniony egzamin

	wykład konwersatoryjny		
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01 U_02 U_03	studium przypadku	wykonanie zadania/opis	oceniony esej, ocenione efekty pracy grupowej i indywidualnej (odpowiedzi na pytania zawarte w sylabusie)
U_04 U_08 U_09 U_10	burza mózgów	opracowanie określonych zagadnień w grupie i ich krytyczna ocena	karta oceny pracy w grupie
U_05 U_06 U_07	odgrywanie ról	wykonanie ćwiczenia	raport z obserwacji

VI. Kryteria oceny, wagi...

Ocena niedostateczna

W - student/studentka nie ma podstawowej wiedzy w zakresie zachowania i rozwoju człowieka, uwarunkowań jego podstawowego funkcjonowania oraz zaburzeń; podstawowych technik redukcji lęku, sposobów relaksacji, mechanizmów powstawania, działania oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu; podstawowej wiedzy na temat prawidłowości i nie prawidłowości rozwoju; U – student/studentka nie potrafi wskazać podstawowych determinantów zdrowia; nie umie określić specyfiki funkcjonowania człowieka na poszczególnych etapach życia; nie potrafi określić specyfiki komunikacji w relacji położna-pacjent, położna-personel medyczny; Nie bierze udziału w zajęciach (nie ma odrobionych albo odbytych wszystkich ćwiczeń oraz wykładów); nie ma świadomości znaczenia sfery psychicznej, emocjonalnej, osobowej dla funkcjonowania dzieci, młodzieży, osoby dorosłej;

Ocena dostateczna

W - student/studentka posiada podstawową wiedzę w zakresie zachowania i rozwoju człowieka, uwarunkowań jego podstawowego funkcjonowania oraz zaburzeń; zna podstawowe techniki redukcji lęku, sposobów relaksacji, mechanizmów powstawania, działania oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu; ma podstawową wiedzę na temat prawidłowości i nie prawidłowości rozwoju;

U - student/studentka potrafi wskazać podstawowe determinanty zdrowia; umie określić specyfikę funkcjonowania człowieka na poszczególnych etapach życia; potrafi określić specyfikę komunikacji w relacji położna-pacjent, położna-personel medyczny; bierze udział w zajęciach; ma elementarną świadomość znaczenia sfery psychicznej, emocjonalnej, osobowej dla funkcjonowania dzieci, młodzieży, osoby dorosłej;

Ocena dobra

W - student/studentka posiada dobrą wiedzę w zakresie zachowania i rozwoju człowieka, uwarunkowań jego podstawowego funkcjonowania oraz zaburzeń; dobrze zna podstawowe techniki redukcji lęku, sposobów relaksacji, mechanizmów powstawania, działania oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu; wykazuje wiedzę na temat prawidłowości i nie prawidłowości rozwoju;

U - student/studentka potrafi wskazać determinanty zdrowia; umie prawidłowo określić specyfikę funkcjonowania człowieka na poszczególnych etapach życia; potrafi dokładnie określić zasady komunikacji w relacji położona-pacjent, położona-personel medyczny; bierze aktywny udział w zajęciach; jest świadomy znaczenia sfery psychicznej, emocjonalnej, osobowej dla funkcjonowania dzieci, młodzieży, dorosłych;

Ocena bardzo dobra

W - student/studentka posiada pogłębioną wiedzę w zakresie zachowania i rozwoju człowieka, uwarunkowań jego podstawowego funkcjonowania oraz zaburzeń; zna bardzo dobrze podstawowe technik redukcji lęku, sposobów relaksacji, mechanizmów powstawania, działania oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu; ma pogłębioną wiedzę na temat prawidłowości i nieprawidłowości rozwoju;

U - student/studentka potrafi wskazać złożone determinanty zdrowia; umie dokładnie określić specyfikę funkcjonowania człowieka na poszczególnych etapach życia; potrafi szczegółowo określić specyfikę komunikacji w relacji położona-pacjent, położona-personel medyczny; jest aktywny na zajęciach; jest świadomy znaczenia sfery psychicznej, emocjonalnej, osobowej dla funkcjonowania dzieci, młodzieży, osoby dorosłej;

Ćwiczenia – Zaliczenie na ocenę

Podstawą do zaliczenia ćwiczeń jest:

- obecność na wszystkich ćwiczeniach (każdą nieobecność odrabia się wykonując ćwiczenia według instrukcji prowadzącego ćwiczenia)
- przygotowanie do zajęć i aktywny w nich udział (uczestnictwo w dyskusjach, burzy mózgów, odgrywaniu ról)
- pozytywna ocena z pracy pisemnej w formie eseju (ocena uwzględnia: spełnienie wymogów formalnych stawianych wszystkim pracom akademickim m. in. ważne jest, że: praca ma autora, jest konsekwentnie sformatowana, jest poprawna językowo; spełnienie wymogów stawianym esejom, czyli m. in. ważne jest, że: widoczny jest w niej trójpodział na: (I) wstęp, (II) rozwinięcie i (III) zakończenie; wywód jest spójny, bez podpunktów; esej ma explicite wypukloną tezę (najlepiej w pierwszym akapicie), bądź podany temat; esej powstał w oparciu o konkretne pozycje bibliograficzne, zamieszczone na końcu pracy, np. w standardzie APA; esej bazuje na dowodach z badań psychologicznych bądź wprost nawiązuje na wiedzy psychologicznej).

Wykład - egzamin

Podstawą do zaliczenia wykładu jest:

- zaliczenie ćwiczeń
- obowiązkowa obecność na wykładzie i aktywne w nim uczestnictwo
- uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego; 5.0 od 93% do 100%; 4.5 od 85% do 92% 4.0 od 77% do 84%; 3.5 od 69% do 76%; 3.0 od 60% do 68%; 2.0 poniżej 60%

Samokształcenie – tematy esejów do opracowania

Zadania i rola położnej na różnych etapach ciąży pacjentki

Sposoby komunikacji i wsparcie w sytuacji utraty dziecka przez pacjentkę

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	75
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
1. Bielawska-Batorowicz, E. (2005). Psychologiczne aspekty prokreacji. Katowice: Wydawnictwo Naukowe Śląsk. 2. Cierpiątkowska, L., Sęk, H. (2016). Psychologia kliniczna. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. 3. Iwanowicz-Palus, G., Makara-Studzińska, M. (red.). (2008). Psychologia w położnictwie i ginekologii. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL. 4. Makara-Studzińska, M. (2017). Komunikacja w opiece medycznej. Warszawa: Medical Education.
Literatura uzupełniająca
1. Gordon, T. (2009). Rozmawiać z pacjentem: podręcznik doskonalenia umiejętności komunikacyjnych i budowania partnerskich relacji. Warszawa: Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej „Academica”. 2. Oleś, P. (2011). Psychologia człowieka dorosłego. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.